

**Stanowisko Komisji ds. Czasopism Komitetu Nauk Agronomicznych,
Oddział II Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych, Polska Akademia Nauk**

Na podstawie wyników ankiety uzyskanej od 36 polskich czasopism naukowych, związanych z dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo oraz dyskusji na posiedzeniu KNA PAN, Komisja ds. Czasopism Komitetu Nauk Agronomicznych PAN sformułowała następujące wnioski:

1. Czasopisma polskie przypisane do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo to w większości kwartalniki (67%), prawie wszystkie posiadają stronę internetową (97%), wydawane są w wersji papierowej i elektronicznej (61%) lub tylko elektronicznej (33%), z nakładem poniżej 100 egzemplarzy (54%) lub do 250 egzemplarzy (27%), tylko w języku angielskim (67%) lub w języku polskim i angielskim (25%). Wszystkie czasopisma są indeksowane w bazach danych, większość z nich znajduje się na liście czasopism punktowanych MEiN (83%), ale 67% nie posiada IF. Wszystkie prowadzą politykę otwartego dostępu.
2. Na liście czasopism punktowanych MEiN, czasopisma polskie nie zawsze są prawidłowo doszacowane pod względem przyznanej liczby punktów, w stosunku do odpowiedników międzynarodowych. Większości z nich przypisano 20 pkt (36%) lub 40 pkt (33%), nawet tym które posiadają IF. Prowadzi to do marginalizacji czasopism krajowych. Podkreśla to 63% respondentów i uznaje za główną trudność prowadzenia działalności wydawniczej. Zaniżona punktacja czasopism, szczególnie tych z IF, sprawia, że zmniejsza się liczba przesyłanych artykułów, w tym udział artykułów krajowych, co prowadzi do sytuacji, w której trudno jest utrzymać wysoki poziom czasopisma.
3. Rady Wydawnicze czasopism wskazują, że w Polsce zauważalny jest też brak systemowego wsparcia dla czasopism, 37% respondentów wskazuje na brak dofinansowania i problemy z pozyskaniem środków finansowych.
4. Dużą przeszkodą w realizowaniu racjonalnej polityki wydawniczej jest brak długoterminowych wytycznych ministerialnych dotyczących kryteriów oceny czasopism. Dotyczy to wszystkich czasopism, zarówno tych z IF, jak i tych bez przyznanych punktów ministerialnych. Postulat transparentności systemu oceny czasopism dotyczy też czasopism międzynarodowych ujętych w bazach międzynarodowych Scopus i WoS, bo w tym obszarze też widać sporo niejasności, a najnowsze wersje listy czasopism punktowanych dodatkowo te wątpliwości zwiększają.
5. Odrębny problem stanowią czasopisma branżowe takie jak Ziemiak Polski, czy wydawane przez towarzystwa naukowe takie jak Fragmenta Agronomica, które nie zostały umieszczone na liście czasopism punktowanych. Czasopisma te ukazują się na rynku wydawniczym od ponad 30 lat i stanowią bezpośredni transfer wiedzy naukowej do szeroko rozumianej praktyki gospodarczej. Oprócz typowych artykułów naukowych kwartalniki poruszają tematy istotne dla rolników, plantatorów, hodowców, przemysłu ziemniaczanego czy firm fitofarmaceutycznych. Umieszczenie tego typu wydawnictw na liście czasopism punktowanych ułatwiłoby pozyskiwanie szerszego grona autorów i recenzentów.
6. Potrzebna jest długofalowa, transparentna polityka wspierania czasopism. Obecne ramy określające działalność wydawniczą w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo budzą obawy i sprawiają, że czasopisma z IF stają się mniej konkurencyjne, szczególnie w stosunku do czasopism zagranicznych z wysokimi wskaźnikami wpływu. Nie jest określona polityka rozwoju czasopism ubiegających się o indeksowanie, a czasopisma branżowe (upowszechnieniowe) bez wsparcia mogą zniknąć z rynku mimo, że potrzeba ich wydawania w środowisku naukowym i branżowym jest oczywista.